
3.2 UITGEBREIDE FICHE RESTAURATIEDOCUMENTATIE

1. IDENTIFICATIE

1.1. Identificatie gebouw

Gebouw	☐ kerk	☐ klooster	☐ kasteel	☐ huis	☐ ander ...
Beschermd	☐				
Adres	straat en nr				
Gemeente	gemeente				
Postnummer	postnr	Deelgemeente	deelgemeente		
Provincie	provincie				

1.2. Contactgegevens

Eigenaar	naam
	straat en nr, postnummer en gemeente
	telefoon / gsm e-mail
Contactpersoon	naam
	straat en nr, postnummer en gemeente
	telefoon / gsm e-mail
Opdrachtgever	naam
	straat en nr, postnummer en gemeente
	telefoon / gsm e-mail

1.3. Identificatie schildering

Iconografie	...
Beschrijving	...
Afmetingen	...
Stijl	...
Auteur/school/toeschrijving	...
Signatuur	...
Datering	...

1.4. Gegevens over rapport

Datum eerste plaatsbezoek	...
Opsteller rapport	...
Datum rapport	...

2. TOESTAND VÓÓR RESTAURATIE

2.1. Het gebouw

2.1.1. Structuur van het gebouw

Materiaal	☐ steen		
	☐ baksteen		
	☐ combinatie		
	☐ andere ...		
Mortel	☐ kalk		
	☐ zand		
	☐ cement		
	☐ andere ...		
Bewaringstoestand muren	☐ goed	☐ middelmatig	☐ slecht
	☐ gevaar voor verdere schade		
	☐ herstelling nodig		
	☐ restauratie nodig		
	☐ ruïne		
barsten:	☐ geen	☐ weinig	☐ veel
gaten:	☐ geen	☐ weinig	☐ veel
	☐ verschuivingen		
	☐ veranderingen		
Opmerkingen	...		

2.1.2. Dak

Materiaal	☐ houten gebinte		
	☐ pannen		
	☐ leien		
	☐ hout		
	☐ andere ...		
Bewaringstoestand	☐ goed	☐ middelmatig	☐ slecht
Opmerkingen	...		

2.1.3. Vloer

Materiaal	☐ natuursteen		
	☐ hout		
	☐ cement		
	☐ keramiek		
	☐ andere ...		
Bewaringstoestand	☐ goed	☐ middelmatig	☐ slecht

Opmerkingen ...

2.1.4. Schrijnwerk

Toestand ☐ zeer goed
☐ goed
☐ herstellingen nodig
☐ niet aanwezig

Opmerkingen ...

2.1.5. Waterhuishouding

Regenafvoer ☐ zeer goed
☐ goed
☐ herstellingen nodig
☐ niet aanwezig

Grondwaterafvoer ☐ goed ☐ onvoldoende

Condensatie ☐

Opmerkingen ...

2.1.6. Bouwgeschiedenis

Archiefdocumenten

...

Observatie van oude foto's en ontwerp- of restauratieplannen

...

Orale traditie

...

Oude briefwisseling

...

Andere

...

2.1.7. Waardebeoordeling van het gebouw

Historisch

...

Kunsthistorisch

...

Sociaal

...

Opmerkingen

...

2.1.8. Opmerkingen i.v.m. het gebouw algemeen

...

2.2. Locatie van de muurschilderingen

2.2.1. Locatie t.o.v. het gebouw

☐interieur ☐exterieur ☐ruïne ☐andere ...

2.2.2. Locatie in het gebouw

- ☐ schip
- ☐ koor
- ☐ zijbeuk
- ☐ kapel
- ☐ kamer
- ☐ verdieping
- ☐ andere ...

2.2.3. Locatie in de ruimte

- ☐ gewelven
- ☐ zoldering
- ☐ plafond
- ☐ muur
- ☐ schouw
- ☐ nis
- ☐ andere ...

2.3. De muurschilderingen en hun onmiddellijke omgeving

2.3.1. De drager

Materiaal: ☐ steen
 ☐ baksteen
 ☐ combinatie
 ☐ andere ...

Voegmortel: ☐ kalk
 ☐ zand
 ☐ cement
 ☐ andere ...

Bewaringstoestand ☐goed ☐middelmatig ☐slecht
 ☐gevaar voor verdere schade
 ☐herstelling nodig

-
- ☐ restauratie nodig
 - ☐ ruïne
 - barsten: ☐geen ☐weinig ☐veel
 - gaten: ☐geen ☐weinig ☐veel
 - ☐ verschuivingen
 - ☐ alteraties
 - opmerkingen ...

Vochtproblemen

- ☐ aanwezig
- Type: ☐capillair ☐condensatie ☐infiltratie ☐veranderlijk
- opmerkingen ...

Micro-organismen

- ☐ aanwezig
- opmerkingen ...

Zouten

- ☐ aanwezig
- opmerkingen ...

Zwammen

- ☐ aanwezig
- opmerkingen ...

Vroegere ingrepen

- beschrijving ...
- omvang ...
- gevolgen ...
- ☐ geen info

2.3.2. Preparatie – bepleistering

- ☐ aanwezig

Beschrijving

- materiaal samenstelling: ☐kalk ☐zand ☐toevoegingen
- ☐andere ...
- opbouw lagen ...
- kleur ...

Bewaringstoestand

- adhesie met drager ☐goed ☐middelmatig ☐slecht
 - ☐ opheffingen
 - ☐ lacunes
 - ☐ alteraties
 - opmerkingen ...
-

Vroegere ingrepen

beschrijving ...

omvang ...

gevolgen ...

☐ geen info

2.3.3. Schildering (picturale laag)

Zichtbaar ☐ volledig ☐ gedeeltelijk ☐ niet

Hoeveelheid schildering bewaard ☐ alles

☐ gering verlies

☐ aanzienlijk verlies

☐ fragmentarisch

Gedeeltelijk bedekt met ☐ kalklagen

☐ verflagen

☐ behangpapier

☐ andere ...

Bewaringstoestand

☐ barsten

☐ krassen

☐ graffiti

☐ lacunes ☐ neen

☐ ja omvang ...

diepte ...

oude vullingen ...

☐ mechanische schade ...

☐ vervuiling ...

adhesie met bepleistering ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht

opheffingen ☐ omvangrijke delen ☐ kleine blaren

kleurverandering – alteraties van de originele pigmenten

☐ verpoedering

☐ afschilfering

☐ andere ...

☐ geen info

overschilderingen ☐ overal ☐ plaatselijk

bewaringstoestand ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht

☐ preparatie

techniek ...

lokalisatie ...

kleurverandering ...

afzetting op oppervlak ☐ stof

☐ vette materie

-
- ☐ vernissen
 - ☐ vochtplekken
 - ☐ zouten
 - ☐ schimmels

opmerkingen ...

De geschreven beschrijving van de bewaringstoestand wordt aangevuld met fotografische en grafische documenten.

Vroegere ingrepen

datum ...

uitvoerder ...

behandeling ...

producten ...

kwaliteit ...

☐ geen info

2.3.4. Waardebeoordeling van de muurschildering

Historisch

...

Kunsthistorisch

...

Sociaal

...

Opmerkingen

...

2.3.5. Klimatologische omstandigheden

temperatuur ... °C

relatieve vochtigheid ... %

verluchting ...

licht U.V. ... Lumen

daglicht ... Lux

opmerkingen ...

2.3.6. Functie van de ruimte

- ☐ aangepast gebruik
 - ☐ onaangepast gebruik
 - ☐ aanbevolen wijziging ...
 - ☐ openbaar gebruik
 - ☐ gebruik voor erediensten
 - ☐ gemeenschappelijk gebruik
 - ☐ geen functie
-

-
- ☐ privé-eigendom
 - aantal bezoekers ...
 - opmerkingen ...

2.3.7. Beveiliging van de ruimte

- ☐ niet toegankelijk
- ☐ alarm systeem
- ☐ gecontroleerde toegang
- ☐ permanente bewaking
- ☐ niet beveiligd
- ☐ verlaten gebouw
- ☐ risico op beschadiging
- opmerkingen ...

3. CONSERVATIE- EN/OF RESTAURATIEVOORSTEL OP BASIS VAN HET VISUEEL ONDERZOEK

3.1. Probleemstelling

3.1.1. Het gebouw

...

3.1.2. De drager

...

3.1.3. De bepleistering

...

3.1.4. De schildering

...

3.1.5. Conclusies

...

3.2. Behandelingsvoorstel en restauratieopties

3.2.1. Het gebouw (suggesties naar eigenaar toe)

...

3.2.2. De drager (consolidatie, opvulling, reconstructies,...)

...

3.2.3. De bepleistering (consolidatie, fixatie, integratie, ...)

...

3.2.4. De schildering (ontstoffen, blootleggen, fixeren, reinigen, opvullen, integreren, beschermen...)

...

3.3. Uit te voeren proeven

...

3.4. Wensen van de aanvrager

...

3.5. Verantwoording

Wat de esthetische beschouwingen betreft moeten voor de presentatie van de muurschildering visuele presentatiestrategieën voor de overblijvende schildering gedefinieerd worden en eventuele interventies of veranderingen moeten verantwoord worden als onderdeel van het voorstel.

...

3.6. Voorgestelde startdatum van behandeling

...

3.7. Raming van werktijd

Indien mogelijk raming per behandelingsfase

...

3.8. Raming van kosten

Materiaal, stelling, uurloon, transport, verzekering, fotografische documentatie, labo-onderzoeken en behandelingsdossier, onvoorziene kosten uitgedrukt in een bepaald percentage van de totale behandelingskosten of begrensd tussen een minimum en maximum.

...

4. VOORAFGAANDELIJKE PROEVEN

4.1. Doel

...

4.2. Producten – materialen – methoden

...

4.3. Receptuur

...

4.4. Resultaten

...

4.5. Conclusies

...

5. UITGEVOERDE BEHANDELING

5.1. Voorbereidende werken

...

5.2. Uitgevoerde handelingen in chronologische volgorde

Om te vermijden dat grote delen tekst telkens opnieuw moeten geschreven worden, kan gebruik gemaakt worden van een behandelprotocol

...

5.2.1. Blootleggen van de schildering

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal	...
product – recept	...
toepassingsmethode	...
opmerkingen	...

5.2.2. Consolideren van de drager - vullen van gaten, barsten, e.d.

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal ...

product – recept ...

toepassingsmethode ...

opmerkingen ...

5.2.3. Consolidatie en fixatie van de bepleistering

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal ...

product – recept ...

toepassingsmethode ...

opmerkingen ...

5.2.4. Verwijderen van loslatende oude vullingen

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal ...

product – recept ...

toepassingsmethode ...

opmerkingen ...

5.2.5. Fixeren en consolideren van de verflaag

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal ...

product – recept ...

toepassingsmethode ...

opmerkingen ...

5.2.6. Reinigen van de verflaag

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal ...

product – recept ...

toepassingsmethode	...
opmerkingen	...

5.2.7. Verwijderen van oude overschilderingen

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal	...
product – recept	...
toepassingsmethode	...
opmerkingen	...

5.2.8. Integreren en/of retoucheren

Concept ...

Beplevstering

uitgevoerde testen

...

eigenlijke uitvoering

materiaal	...
product – recept	...
toepassingsmethode	...
opmerkingen	...

Picturale laag

uitgevoerde testen

...

eigenlijke uitvoering

materiaal	...
product – recept	...
toepassingsmethode	...
opmerkingen	...

5.2.9. Bescherm laag

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal	...
product – recept	...
toepassingsmethode	...
opmerkingen	...

5.2.10. Integratie van de schildering in de ruimte

Uitgevoerde testen

...

Eigenlijke uitvoering

materiaal ...

product – recept ...

toepassingsmethode ...

opmerkingen ...

5.3. Uitvoerders van de behandeling

...

5.4. Geraadpleegde specialisten

...

5.5. Problemen tijdens behandeling

...

5.6. Werkelijke startdatum van behandeling

...

5.7. Werkelijke duur van de werken

...

5.8. Werkelijke kosten

...

5.9. Conclusies van de behandeling

...

6. MATERIAALTECHNISCH ONDERZOEK VAN DE SCHILDERINGEN

6.1. Labo-onderzoek (micro-destructieve onderzoeksmethodes)

☐ ja ☐ neen

6.1.1. Onderzoeksinstelling – onderzoeker

...

6.1.2. Methodiek

- ☐ SEM-EDX (Scanning Electron Microscopy – Energy Dispersive Analysis of X-radiation)
- ☐ Transmissie Elektronen Microscopie (TEM)
- ☐ Gepolariseerd lichtmicroscopie (PLM)
- Ander ...

6.1.3. Beschrijving van de monsters en vraagstelling

Per monster : nummer, datum, identificatie, plaatsbepaling, beschrijving, voor of na de behandeling, doel, dwarsdoorsnede nr. en foto's

...

6.1.4. Samenvatting van de resultaten

...

6.1.5. Evaluatie en interpretatie van de resultaten

...

6.1.6. Conclusies

...

6.2. Visueel onderzoek (niet-destructieve onderzoeksmethodes)

Bij normaal licht, strijklicht en ultraviolet licht, met het blote oog en met de loep

6.2.1. Materialen en technieken van de lagenopbouw

<u>Dragers</u>	materiaal:	☐ steen
☐ baksteen
☐ combinatie
☐ ander ...
	voegmortel:	☐ kalk
☐ zand
☐ cement
☐ vulmiddelen en toeslagen
☐ ander ...
	vroegere ingrepen	beschrijving ...

omvang ...

gevolgen ...

opmerkingen ...

Beplevstering

beschrijving

samenstelling ☐ kalk

☐ zand

☐ vulmiddelen en toeslagen

☐ ander ...

opbouw lagen ...

kleur ...

vroegere ingrepen

beschrijving ...

omvang ...

gevolgen ...

opmerkingen ...

Picturale laag

schildering bewaard ☐ alles

☐ gering verlies

☐ aanzienlijk verlies

☐ fragmenten

lacunes ☐ neen

☐ ja

omvang ...

diepte ...

oude vullingen ...

merktekens ...

opschriften ...

schildertechniek ☐ a fresco

☐ a secco

☐ a tempera

☐ olie

☐ gemengd

☐ andere ...

verflagenopbouw

aantal lagen ...

structuur ...

-
- chronologie ...
 - beschrijving van de picturale laag
 - penseelstreken ...
 - glanzend of mat uitzicht ...
 - aantasting en beschadiging ...
 - materialen (soort, variëteit, kwaliteit) ...
 - metaalblad
 - ☐ goud
 - ☐ zilver
 - ☐ brons
 - ☐ tin
 - ☐ ander ...
 - grondlaag
 - kleur ...
 - vulstof ...
 - bindmiddel ...
 - verwerking ...
 - dikte ...
 - aard ...
 - afmetingen ...
 - bekledingstechniek ...
 - plaatsaanduiding ...
 - metaalblad
 - ☐ gebruneerd
 - ☐ mat
 - ☐ glacis
 - ☐ gekleurd
 - ☐ kleurloos
 - aard ...
 - afmetingen ...
 - bekledingstechniek ...
 - plaatsaanduiding ...
 - motieven, versieringen, textielimitaties
 - techniek en plaatsbepaling ...
 - ingeslagen ...
 - geschilderd ...
 - gegraveerd (sgraffiti) ...
 - persbrokaat ...
 - afboordingen of penningen in opgelegd reliëf ...
 - opgelegde materialen (spijkers, papier, ...) ...
 - gebruikte kleuren (identificatie van pigmenten cfr. 6.1 laboratoriumverslagen)
 - ...
 - bindmiddel (identificatie van bindmiddelen cfr. 6.1 laboratoriumverslagen)
 - ...
-

kleurveranderingen - alteraties van de pigmenten

...

opmerkingen ...

Afwerkingslaag

aanwezig ☐ ja ☐ neen

beschrijving ...

6.2.2. Beschrijving van latere toevoegingen

Vroegere restauraties ☐ ja ☐ neen

datum ...

uitvoerder ...

behandeling ...

overschilderingen

☐ overall

☐ plaatselijk

techniek ...

lokalisatie ...

kleurverandering ...

merktekens, opschriften, graffiti ...

vernissen ...

andere ...

producten ...

kwaliteit ...

☐ geen info

opmerkingen ...

6.2.3. Samenvatting van de resultaten

...

6.2.4. Evaluatie en interpretatie van de resultaten

...

6.2.5. Conclusies

...

6.3. Andere niet-destructieve onderzoeksmethodes ☒

6.3.1. Onderzoeksinstelling – onderzoeker

...

6.3.2. Methodiek

- ☐ XRF
- ☐ röntgen
- ☐ mobiele microscoop met UV licht
- ☐ andere ...
- opmerkingen ...

6.3.3. Beschrijving van de onderzochte zones en vraagstelling

...

6.3.4. Samenvatting van de resultaten

...

6.3.5. Evaluatie en interpretatie van de resultaten

...

6.3.6. Conclusies

...

7. ARCHIEFONDERZOEK

7.1. Plannen

...

7.2. Fotografische documentatie die getuigt van de vroegere toestand

...

7.3. Tekeningen en aquarellen die getuigen van de vroegere toestand

...

7.4. Documenten over de geschiedenis van de schildering, vroegere behandelingen

...

7.5. Bibliografie

...

8. AANBEVELINGEN VOOR PREVENTIEVE CONSERVATIE

(Uit te voeren controle en aanbevelingen betreffende onderhoud, conservatie en veiligheid)

8.1. Voorstellen voor verdere ingrepen

- ☐ Later onderzoek nodig
beschrijving ...
- ☐ Latere ingrepen nodig
beschrijving ...

8.2. Monitoringfiche

8.2.1. Algemene gegevens

datum ...
frequentie ...
monitor ...

8.2.2. Weersomstandigheden en buitenmetingen

- ☐ helder
- ☐ wisselend bewolkt + droog
- ☐ zwaar bewolkt + droog
- ☐ wisselend bewolkt + regen
- ☐ zwaar bewolkt + regen
- ☐ zwaar bewolkt + sneeuw
- ☐ nevelig
- temperatuur ... C°
- relatieve vochtigheid ... %
- zichtbaar licht ... Lux
- ... UV
- ... Lumen

8.2.3. Gegevens gebouw / ruimte en metingen binnen

toestand gebouw/ruimte	☐ goed	☐ middelmatig	☐ slecht
toestand plafond	☐ goed	☐ middelmatig	☒ slecht
toestand muren	☐ goed	☐ middelmatig	☐ slecht
toestand vloer	☐ goed	☐ middelmatig	☐ slecht
oorspronkelijke functie	...		

huidige functie ...
 temperatuur ... C°
 relatieve vochtigheid ... %
 zichtbaar licht ... Lux
 ... UV
 ... Lumen
 publieke ruimte ☐ ja ☐ neen
 aantal bezoekers ...
 opmerkingen ...

8.2.4. Toestand van de muur/muren in de onmiddellijke omgeving van de muurschilderingen

Drager

algemene bewaringstoestand ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht
 vochtmeting en beschrijving ...
☐ micro-organismen
☐ zwammen
☐ zouten
 opmerkingen ...

Pleisterlaag

algemene bewaringstoestand ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht
 bewaringstoestand opvullingen ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht
 opmerkingen ...

Picturale laag

vervuiling ☐ geen ☐ weinig ☐ veel
 opheffingen ☐ geen ☐ weinig ☐ veel
 lacunes ☐ geen ☐ weinig ☐ veel
☐ verpoedering
☐ verkleuring
☐ beschadigingen
 toestand fixeermiddel ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht
 toestand retouche ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht
 algemene toestand ☐ goed ☐ middelmatig ☐ slecht
 opmerkingen ...

8.2.5. Conclusies en voorgestelde behandeling

...

8.2.6. Datum volgend bezoek

...

9. DOCUMENTATIE

9.1. Plannen

9.2. Fotografische documentatie

- foto's van vóór, tijdens en na behandeling (met beschrijving, plaatsbepaling, nummer, datum en eventuele link naar fotoarchief)
- zwart-witfoto's (analoog en digitaal)
- kleurenfoto's (analoog en digitaal)
- Infraroodopnames
- UV-opnames
- radiografie en aanverwanten

9.3. Tekeningen, virtuele reconstructies, schema's

...

9.4. Laboratoriumverslagen

...

9.5. Monsters

...

9.6. Archiefstukken

...

9.7. Publicaties

- ☐ eigen publicatie
- ...
- ☐ door derden
- ...

9.8. Andere verslagen

...

9.9. Fiche in database van uitgevoerde werken

...

9.10. Tussentijdse verslagen

...

9.11. Monitoringfiche

...

9.12. Bronnen

Lijst met vermelding van de herkomst van de informatie met inbegrip van gepubliceerd en niet gepubliceerd materiaal (geschreven notities), historische foto's, e.a.

...

10. SAMENVATTING

Maximaal 1 pagina waarin de belangrijkste informatie uit elke rubriek van het verslag wordt samengevat.

...